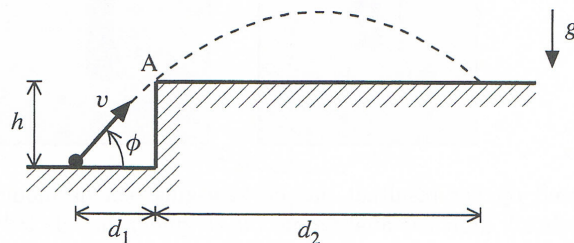

Tentamen
Mechanica & Relativiteit 2010–2011 (deel klassieke mechanica)
20 april 2011, 9:00–12:00u

Opgave 1 Een golfbal is in een geul terecht gekomen van diepte h . De vraag is hoe deze het best daaruit geslagen kan worden zodat hij zo ver mogelijk van de geul op het veld beland. Luchtweerstand mag worden verwaarloosd.

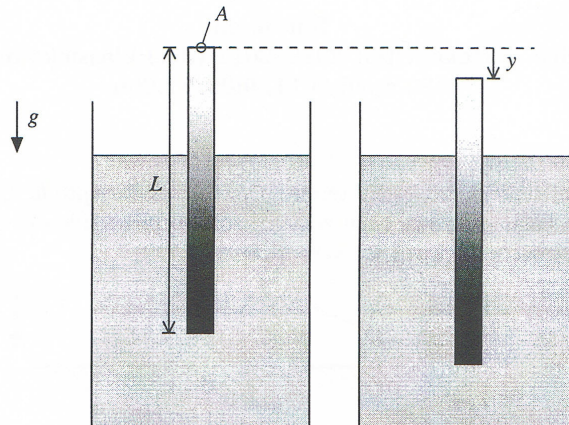
- Toon aan dat de snelheid v moet voldoen aan $(v \sin \phi)^2 \geq 2gh$ opdat de bal überhaupt uit de geul kan komen.
- Het ligt voor de hand om te veronderstellen dat de bal zo ver mogelijk op het veld komt als deze rakelings langs het hoekpunt A scheert. Leidt af dat de afstand d_1 waarbij dit gebeurt, geschreven kan worden als

$$d_1 = \frac{v^2}{g} \sin \phi \cos \phi \left[1 - \sqrt{1 - 2gh/(v \sin \phi)^2} \right]$$

- Laat zien dat de bal z'n maximale hoogte bereikt op het tijdstip $t_{\text{top}} = v \sin \phi / g$ en druk de afstand d_2 (zie figuur) uit in de gegeven grootheden.
- Geef de methode aan waarmee de hoek ϕ kan worden berekend zodanig dat, bij een gegeven snelheid v , de bal het verst op het veld terecht komt (de berekening hoeft niet te worden uitgevoerd omdat deze nogal bewerkelijk is).

Opgave 2 Een homogene staaf met lengte L , doorsnede A en massadichtheid ρ steekt verticaal in een bak met water. De dichtheid van het water is ρ_w . Vanuit de evenwichtstand wordt de staaf over een afstand y naar beneden geduwd. De bak is zo groot dat de verandering van het niveau van het water daarbij te verwaarlozen is (t.o.v. y). Als gevolg van de wet van Archimedes* ondervindt de staaf een terugwerkende kracht en gaat op-en-neer bewegen. We analyseren deze beweging onder de aanname dat wrijvingskrachten verwaarloosbaar zijn.

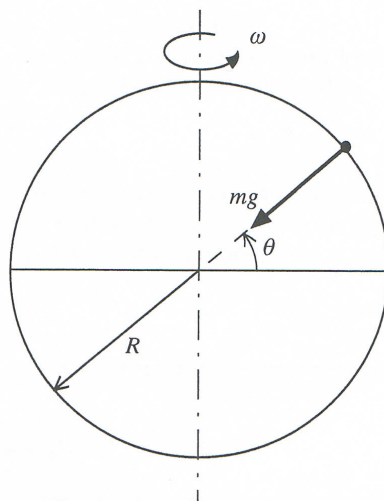
*"Op een voorwerp in een vloeistof wordt een kracht uitgeoefend die gelijk is aan het gewicht van de vloeistof die verplaatst is"

- Vooruitlopend op het resultaat dat de beweging een harmonische trilling is (zie vraag c), gebruik dimensie-analyse om uit te vinden hoe de trillingstijd T afhangt van de fysische grootheden in dit probleem.
- Bereken de kracht op de staaf bij een uitwijking y en gebruik de wet van Newton om vervolgens de bewegingsvergelijking voor de staaf op te stellen.
- Toon aan dat de beweging nadat de staaf over een afstand y_0 is ingeduwd een harmonische trilling is en bepaal de trillingstijd daarvan.
- Het water lijkt als een soort veer te werken, met een potentiële energie $V(y)$. Bereken deze potentiaal en laat zien dat de beweging gezien kan worden als een harmonische oscillatie van een massapunt m in een energie-put met cirkelfrequentie $\sqrt{V''/m}$.

Opgave 3 Ervan uitgaand dat de aarde een homogene bol is, ondervindt een object met massa m het aardoppervlak een naar het centrum gerichte kracht mg , de zwaartekracht. Echter, omdat de aarde (straal R) om haar as wentelt (hoeksnelheid ω) is, vanuit de ruimte gezien, het object onderhevig aan een effectieve zwaartekracht die niet naar het centrum is gericht en die bovendien afhangt van de breedtegraad θ .

Ieder opgave op apart blad, en op ieder blad: naam en studentnummer 3

- Aan welke kracht anders dan de zwaartekracht is een stilstaand object op de aarde onderworpen? Bereken de grootte van deze kracht als functie van θ .
- Schets de richting van de totale, effectieve zwaartekracht mg_{eff} .
- Maak een getalsmatige schatting van het maximale verschil tussen g_{eff} en $g = 9.81\text{m/s}^2$ (gebruik daarbij dat $R = 6400\text{km}$).

 _____

Beoordeling:

Opgave	aantal punten
1	6
2	7
3	5

Toetscijfer = (totaal punten + 2) / 2